

ASPECTES CLAU DEL NOU CONVENI DE PILES I ACUMULADORS

COM CAL GESTIONAR LES PILES I ACUMULADORS ALS PUNTS DE RECOLLIDA SELECTIVA I ALS PUNTS DE RECOLLIDA MUNICIPAL

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Acció Climàtica

INTRODUCCIÓ

Des de fa unes setmanes ja regeix el nou conveni de piles i acumuladors que conté novetats i aspectes clau sobre la gestió que fins ara s'aplicava sobre aquests residus.

En aquesta renovació de l'acord han participat l'Agència de Residus de Catalunya (ARC), els sistemes col·lectius de responsabilitat ampliada del productor (SCRAP) de Piles i acumuladors, la Diputació de Barcelona (DIBA), l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), l'Associació de Municipis de Catalunya (AMC) i la Federació de Municipis de Catalunya (FMC).

Les piles i els acumuladors són dispositius amb els quals es pot obtenir energia elèctrica mitjançant la transformació de l'energia química. Avui, aquests elements tenen una varietat d'usos molt àmplia, ja que els podem fer servir per a tasques tan variades com fer funcionar aparells elèctrics i electrònics (telèfons mòbils, ordinadors, equips mèdics, joguines, etc.) o en l'automoció (tant per a la tracció de vehicles elèctrics i de combustió, com per a altres tipus de vehicles elèctrics més lleugers com les bicicletes i patinets), entre d'altres.

Figura 1. Exemple de piles alcalines de 9 batis.

Font: ASDE

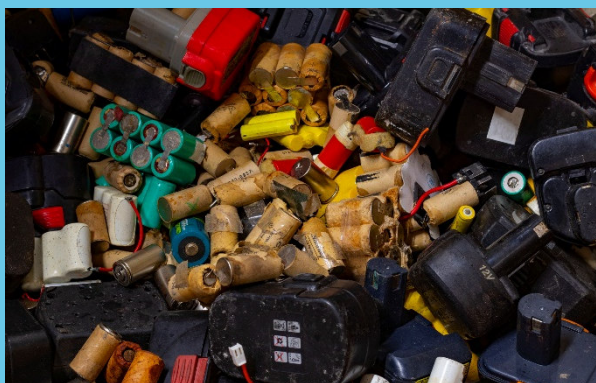
Per aquesta transcendència que tenen les piles i acumuladors en les societats modernes, en els últims anys el seu

consum ha experimentat un augment considerable. Un exemple de la generació d'aquests residus el trobem a Catalunya, on l'any 2022 se'n van recollir 1.480 tones (ARC 2023).

A més a més, segons dades del Fòrum Econòmic Mundial, per als pròxims anys es preveu que la demanda d'aquests dispositius tingui un gran increment i s'estima que el seu consum es multipliqui per 14 entre 2018 i 2030.

Davant aquest context de creixement, es preveu que la generació d'aquest tipus de residus també s'incrementi de forma considerable.

Figura 2. Residus de piles i acumuladors portàtils

Font: ASDE

És per això que les noves iniciatives i acords que persegueixen millorar la gestió d'aquests residus prenen molta rellevància, ja que han d'assegurar la recuperació dels seus components valuosos i minimitzar-ne l'impacte ambiental.

En aquest escenari, a Catalunya es presenta el nou conveni de piles i acumuladors. Un document que pretén definir i assegurar les responsabilitats dels actors competents, així com cobrir les necessitats d'aquests tipus de residus. El present article es focalitza en extreure i clarificar els principals procediments i característiques que incorpora el nou acord en l'àmbit de les piles i els acumuladors.

Responsables, abast i objectius del nou conveni marc

El primer aspecte a destacar sobre aquest nou conveni marc de piles i acumuladors fa referència a l'àmplia participació i col·laboració de les diferents institucions. Pel que fa a l'àmbit públic, hi prenen part l'ARC, la DIBA, l'AMB, l'AMC i la FMC. Pel que fa als actors privats, l'han firmat els quatre Sistemes Col·lectius de Responsabilitat Ampliada del Productor (SCRAP) de piles i acumuladors que són vigents i autoritzats avui dia a Catalunya: l'associació ECOLEC, l'European Recycling Platform (ERP), la fundació per a la gestió mediambiental de piles (Ecopilas) i la Unión de Industrias de la Bateria (UNIBAT). En aquest sentit, cal destacar que aquesta globalitat d'actors també tenen representació a la comissió de seguiment que s'ha creat per a la presa de decisions sobre aquest nou acord, el qual té una durada de quatre anys.

L'objecte d'aquest conveni és la gestió dels residus de piles i acumuladors portàtils recollits tant als punts de recollida municipals (PRM), com són les deixalleries i els magatzems municipals, com als punts de recollida selectiva (PRS), com són les botigues, supermercats, escoles, biblioteques, etc. Els diferents tipus de residus que es contemplen en la recollida del nou conveni són les piles botó (piles de dimensió reduïda i generalment forma rodona, utilitzades per aparells petits com rellotges o marcapassos), les estàndard (alcalines i salines) i els acumuladors portàtils (piles recarregables que es poden utilitzar durant molt de temps i que s'utilitzen en càmeres de vídeo o mòbils, per exemple).

Figura 3. Imatges dels residus de piles i acumuladors que contempla el nou conveni

Font: ASDE

Modalitats d'adhesió i compensació dels costos

Cal destacar que els ens locals disposen de dues vies d'adhesió. La primera és donar quan l'entitat local s'adhereix directament al conveni. La segona, quan ho fa de forma indirecta a través d'una entitat supramunicipal, mancomunitat, consorci, etc.

Respecte a les modalitats d'adhesió, el conveni proposa dues opcions. En l'opció A l'entitat local assumirà la totalitat de les tasques que implica la recollida de piles i acumuladors. És a dir, s'encarregarà de coordinar la recollida selectiva de piles, la contenerització, el servei de recollida, el transport, i l'emmagatzematge amb caràcter temporal al PRM. Així mateix, per la realització de les tasques esmentades l'ens local rebrà una compensació econòmica.

Pel que fa a la segona modalitat d'adhesió, l'opció B, l'entitat local traspasa totes les tasques d'execució i finançament del servei de recollida i transport de piles i acumuladors esmentades anteriorment als SCRAP corresponents. Aquest format té les següents particularitats:

- El transport d'aquests residus es farà des dels PRS als PRM.
- S'estableix un termini màxim de 6 mesos (en l'anterior conveni eren 4 mesos) per a fer efectiu el traspàs d'aquest servei des de la data d'adhesió.
- Els compromisos que adquiriran les entitats locals seran la recepció i l'emmagatzematge temporal de les piles i acumuladors que s'aportin a les seves deixalleries i magatzems municipals, així com el seu lliurament als SCRAP autoritzats.

TRÀMITS I FUNCIONAMENT DE LA RECOLLIDA

- Les despeses d'emmagatzematge de piles i acumuladors a les deixalleries i magatzems seran sufragades econòmicament pels SCRAP.

En la següent taula es detallen els imports fixos corresponents a cada modalitat d'adhesió, els quals s'han establert per cada tona de residus de piles i acumuladors gestionada.

Taula 1. Imports fixos establerts en cada modalitat d'adhesió per a la gestió de residus de piles i acumuladors

IMPORT FIX PER TONA DE RESIDUS DE PILES I ACUMULADORS GESTIONADA				
ANY	2023	2024	2025	2026
OPCIÓ A	575,49	583,54	589,38	595,27
OPCIÓ B	105,7	107,18	108,25	109,33

Font: Dades extretes del conveni marc de col·laboració entre l'ARC i els sistemes de responsabilitat ampliada del productor de piles i acumuladors.

Procediments i tràmits d'adhesió

L'únic recurs possible per a poder sol·licitar l'adhesió al conveni és el SDR (Sistema Documental de Residus), que serà útil també per a realitzar possibles modificacions i actualitzacions de la informació respecte als ens locals, PRM i PRS. Per tant, els tràmits per aquests serveis en format paper deixen de ser vinculants.

Per a noves adhesions al conveni, el requisit previ serà l'emplenament de la fitxa d'adhesió, la qual s'obtindrà entrant a l'SDR amb l'usuari de l'ens local. Aquelles entitats ja adherides a l'anterior conveni, hauran de tornar a formalitzar la seva adhesió, on només hauran de comprovar i actualitzar la informació ja registrada.

Les principals dades que s'hauran d'incorporar a la fitxa d'adhesió són:

- Dades de l'ens local.
- Dades del responsable del conveni, on s'han d'afegir les dades de la facturació.

- Dades del municipi, on s'informarà la modalitat d'adhesió escollida. A més, per a cada PRM o PRS s'haurà d'especificar el codi P (codi de productor) i el codi NIMA (Número d'Identificació Medi Ambiental).

Així mateix, serà necessari adjuntar un document signat d'aprovació de l'adhesió al nou conveni i, posteriorment, l'ens local haurà de presentar la sol·licitud d'adhesió. Després d'aquests tràmits, l'ARC procedirà a revisar i validar o sol·licitar possibles canvis i modificacions a l'ens local. Finalment, des de l'ARC es notificarà tant a l'ens local, com a OfiPilas (oficina de coordinació creada pels SCRAP perquè les entitats locals puguin realitzar gestions relacionades amb la recollida i gestió dels residus de piles i acumuladors) la confirmació de la nova adhesió. Per la seva banda, OfiPilas facilitarà les claus d'accés a les noves entitats adherides al conveni.

Com funciona la recollida?

El funcionament de la recollida d'aquests residus serà a demanda mitjançant la plataforma informàtica que ofereix OfiPilas. Així doncs, els ens locals que requereixin aquest servei hauran de fer, inicialment, una petició via correu electrònic o telèfon. En aquest sentit, perquè la recollida es pugui efectuar, els contenidors hauran d'estar com a mínim al 80 % de la seva capacitat i, a més, s'haurà d'informar de la quantitat de contenidors subjectes a la recollida.

Pel que fa a la periodicitat del servei, el nou conveni estableix una freqüència determinada per a cada punt de recollida. Per als PRS, serà cada 10 dies hàbils i per als PRM cada 15 dies hàbils des del dia que es tramita la sol·licitud.

Pel que fa als contenidors, trobem dues opcions. En el cas dels PRM han de ser bidons de plàstic homologats de 60 litres o algun model similar acordat. I per als PRS, els contenidors seran aportats gratuïtament pels

SCRAP. El seu model vindrà definit per les característiques físiques de la instal·lació on es farà la recollida.

Figura 4. Model de contenidor utilitzat a les deixalleries per a la recollida de piles i acumuladors portàtils.

Font: ASDE

Finalment, l'últim aspecte que cal tenir en compte té a veure amb la documentació requerida per al trasllat d'aquests residus. L'ens local o l'empresa que porti a terme els serveis de recollida haurà de tramitar i signar, mitjançant la plataforma SDR, tant la Notificació Prèvia (NP), com el Document d'identificació (DI) o full de seguiment (FS), segons el cas.

Compromís i sensibilització ambiental

Per a donar continuïtat a les tasques acomplides en l'anterior conveni en matèria de sensibilització i formació ambiental, el document vigent incorpora una novetat destacada que representa un salt qualitatiu en la matèria.

Així doncs, els SCRAP adscrits al conveni hauran d'adquirir el compromís per al finançament de campanyes de sensibilització ambiental focalitzades a conscienciar la població i a donar suport en l'assoliment dels objectius de recollida selectiva de piles i acumuladors portàtils.

Aquesta iniciativa es dirigirà a tots els sectors implicats (ciutadania, distribuïdors, personal de les administracions, entitats adherides, etc.) i el seu contingut haurà de ser aprovat per la Comissió de Seguiment creada per a l'ocasió. Així mateix, el finançament d'aquestes campanyes comunicatives provindrà de les contribucions que els SCRAP hauran d'aportar en funció de la seva quota de mercat i del nivell de compliment d'objectius que assoleixin. Cal remarcar, que el càlcul d'aquests paràmetres s'actualitzarà anualment.

CONCLUSIONS

1. La participació i implicació de la gran majoria d'entitats públiques i privades competents en l'elaboració i desenvolupament del nou conveni denota un avanç estratègic i qualitatiu cap a una major eficiència en la recollida de piles i acumuladors.
2. Amb el nou conveni marc es fa un pas endavant per a assegurar el compliment de la legislació vigent en matèria de gestió dels residus de piles i acumuladors incorporats al mercat pels productors adherits als SCRAP.
3. El nou conveni presenta un engranatge amb una definició concreta de cadascun dels elements i procediments necessaris per a portar a terme la recollida de piles i acumuladors.
4. La inversió en campanyes de sensibilització ambiental definida en el nou conveni mostra la determinació dels actors implicats en assolir els objectius de recollida selectiva de piles i acumuladors.

Més informació a:

<https://www.diba.cat/cat/web/mediambient/economia-circular-residus>

<https://www.diba.cat/cat/web/mediambient/programa-sectorial-per-fer-front-a-l-emergencia-climatica>

Deixalleries
Servei d'assessorament i suport

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Acció Climàtica

Referències consultades o citades

- Jornada tècnica: "Els nous Convenis de Piles i RAEE" (ARC 2023).
- Imatge dels contenidors de les piles (PRS i PRM) extreta del document de 'Procedimiento de reparto de contenedores de pilas' de la Federació Andalus de Municipis i Províncies (FAMP).

ASDE – ASSESSORAMENT I SUPORT A LES DEIXALLERIES
Gerència de Serveis de Medi Ambient - Diputació de Barcelona
93 356 81 61 - 93 402 25 22 - gsma.deixalleries@diba.cat